

John Snow (1813–1858) lékař, zakladatel moderní epidemiologie

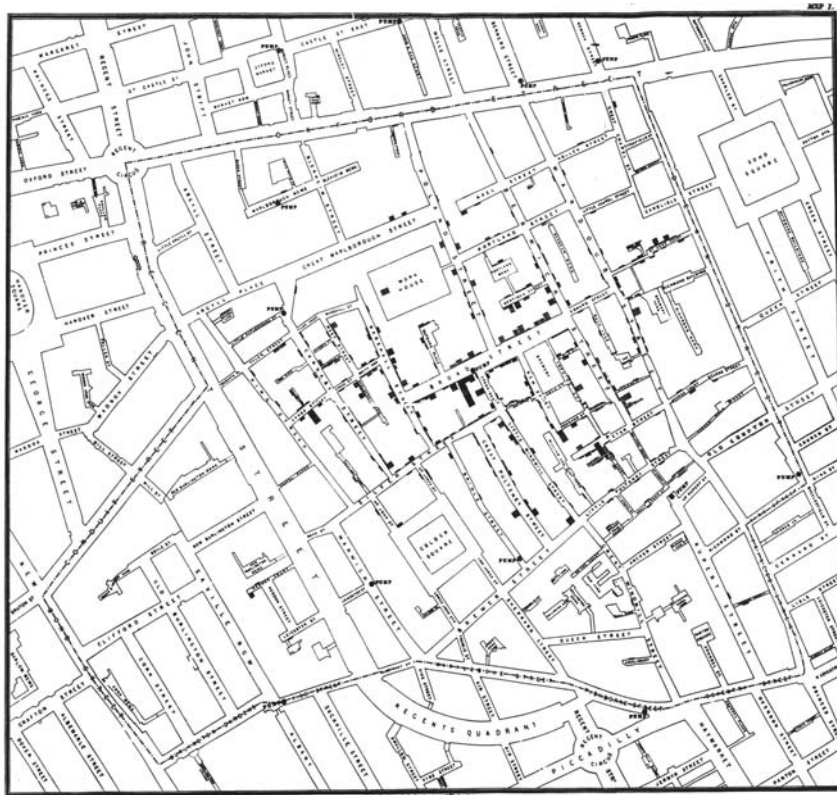
John Snow (1813-1858), physician and the father of modern epidemiology

Jana Prattingerová

15. března 1813 se ve městě York v Anglii narodil lékař John Snow, nazývaný mnohými otcem epidemiologie. John Snow se proslavil zastavením postupující epidemie cholery v Soho v Londýně v roce 1854. Jako vehikulum nákazy určil vodu v obecní studni a včasným odstraněním kliky čerpadla zamezil dalšímu šíření nemoci. Snow nesohlasil s teorií, že cholera a mor jsou způsobeny „špatným vzduchem“. Sestavil mapu dané oblasti, hovořil s obyvateli, vyznačil případy onemocnění do mapy a zjistil, odkud získávají Londýňané pitnou vodu. Vytvořil tak první epidemiologický kartogram. Ačkoliv chemický a mikrobiologický rozbor vody ze studny neprokázal nebezpečí (vibria poprvé pozoroval v mikroskopu v roce 1854 Ital Filippo Pacini a teprve roku 1883 izoloval Robert Koch), jeho studie přesvědčila obecní radu, aby nechala odstranit kliku čerpadla. Snow později prokázal, že Southwark and Vauxhall Waterworks Company brala z Temže fekálně kontaminovanou vodu a dodávala ji do domácností. Tato událost je považována za vznik epidemiologie jako samostatné vědní disciplíny. Britští lékaři podle ankety provedené v roce 2003 považují Johna Snow za nejlepšího lékaře všech dob.

Nejen Anglie dala epidemiologii velikány. V souvislosti s moderní epidemiologií je třeba zmínit zakladatele československé epidemiologické školy **Karla Rašku** (1909–1987). Jeho metodu surveillance v roce 1968 přijalo Valné shromáždění WHO jako základ moderní epidemiologie ve světovém měřítku.

Originál mapy Johna Snow ukazující epidemii cholery v Londýně v roce 1854

Dvousté výročí od narození Johna Snow je dobrá příležitost si připomenout a uvědomit důležitost práce epidemiologů a mikrobiologů pro veřejné zdraví v současnosti i když se pohybujeme v odlišných hygienických podmínkách.

Zdroj:

[http://en.wikipedia.org/wiki/John_Snow_\(physician\)](http://en.wikipedia.org/wiki/John_Snow_(physician))

*MUDr. Jana Prattingerová
KHS Libereckého kraje se sídlem v Liberci*